

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

Rok II.

WARSZAWA, dnia 15 marca 1936 r.

Nr. 5.

T R E Ś Ć:

I. OCHRONA I INSPEKCJA PRACY.

	Str.
Obwieszczenie M. O. S. z dn. 19.II. 1935 r. w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej umowie zbiorowej z dn. 14.I. 1936 r., dotyczącej warunków płacy i pracy dozorców domowych m. Poznania (Monitor Polski z dn. 6 marca 1936 r. Nr. 55, poz. 107)	126

III. UBEZPIECZENIA SPOŁECZNE.

1. Rozporządzenie Rady Ministrów z dn. 7.II. 1936 r. w sprawie uprawnień byłych członków austriackiego Instytutu Zaopatrzenia oraz uprawnień długoletnich robotników w zakładach wojskowych na obszarze woj. poznańskiego i pomorskiego (Dz. U. R. P. z dn. 14.III. 1936 r. Nr. 19, poz. 157)	128
2. Zarządzenie M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. w sprawie kapitalizacji rent, wypłacanych przez Kasę Bratnią Zagłębia Dąbrowskiego	130
3. Instrukcja M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. Nr. Un. 39/9—6 w sprawie kapitalizacji rent emerytów (inwalidów) Kasy Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego, wyjaśniająca zarządzenie M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r.	131
4. Pismo okólne M. O. S. z dn. 7.III. 1936 r. Nr. Uk 2 F/1—6 w sprawie rad lekarskich w ubezpieczalniach społecznych	132
5. Wyjaśnienie M. O. S. z dn. 28.II. 1936 r. Nr. Un. 9/3—6 w sprawie wymiaru rent wypadkowych dla pracowników rolnych	133

V. ZDROWIE PUBLICZNE.

1. Okólnik Nr. 15/36 M. O. S. z dn. 12.III. 1936 r. Nr. Zn. 6a/7—6 w sprawie jednorocznej praktyki szpitalnej	136
2. Pismo okólne M. O. S. z dn. 10.III. 1936 r. Nr. Zn. 17/41—6 o sprawozdaniach z kontroli wody	137
3. Pismo okólne M. O. S. z dn. 14.III. 1936 r. Nr. Zn. 3c/12—6 w sprawie bezpłatnych analiz lekarskich dla przychodni przeciwwenerycznych w Państwowym Zakładzie Higieny i jego filjach	138

VI. SPRAWY OGÓLNO-ADMINISTRACYJNE.

1. Okólnik Nr. 14/36 M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. Nr. Or. 10/3—6 w sprawie wprowadzenia Polskich Norm Urzędowych dla pomocy biurowych	138
2. Okólnik Nr. 12/36 M. O. S. z dn. 26.II. 1936 r. Nr. Bd. 1/12—6 w sprawie spłaty przez funkcjonarjuszów państwowych zaliczek na uposażenie	139
3. Okólnik Nr. 13/36 M. O. S. z dn. 10.III. 1936 r. Nr. Bd. 1/13—6 w sprawie oddłużenia funkcjonarjuszów państwowych i zaliczek na uposażenie	139

	Str.
4. Pismo okólne M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. Nr. Bd. 60/40—6 w sprawie ustalenia wysokości potrącen z uposażenia	141
5. Pismo okólne M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. Nr. Bd. 60/31—6 w sprawie wydawania obligacji 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej	142
6. Pismo okólne M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. Nr. Bd. 60/39—6 w sprawie zniesienia gospodarki ryczałtowej	143

KOMUNIKATY.

W sprawie spisu urzędów i instytucyj państwowych	143
--	-----

I. Ochrona i inspekcja pracy.

OBWIESZCZENIE MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 19 lutego 1936 r.

w sprawie podania o nadanie mocy powszechnie obowiązującej umowie zbiorowej z dnia 14 stycznia 1936 r., dotyczącej warunków płacy i pracy dozorców domowych m. Poznania.

(„Monitor Polski” z dnia 6 marca 1936 r. Nr. 55, poz. 107).

Związek Zawodowy Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Oddział w Poznaniu, na podstawie § 2 rozporządzenia z dnia 23 grudnia 1918 r. o umowach zbiorowych, wydziałach robotniczych i pracowniczych oraz o rozjemstwie w zatargach pracy (Dz. Ust. Rzeszy Niem. str. 1456), wniósł do Ministerstwa Opieki Społecznej podanie o nadanie mocy powszechnie obowiązującej umowie zbiorowej, ustalającej warunki pracy i płacy dozorców domowych i zawartej w Poznaniu dnia 14 stycznia 1936 r. pomiędzy Towarzystwem Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu z jednej strony a Związkiem Zawodowym Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, Oddział w Poznaniu, z drugiej strony.

Tekst umowy podaje się poniżej.

Sprzeciw w sprawie nadania umowie mocy obowiązującej wnosić można do Ministerstwa Opieki Społecznej w ciągu dni 14 od daty ogłoszenia niniejszego obwieszczenia.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Wł. Jaszczolt*

1 zał.

Zał. do obw. M. O. S. z dn. 19.II. 1936 r.

UMOWA ZBIOROWA

ustalająca warunki pracy i płacy dozorców domowych miasta Poznania.

Pomiędzy Towarzystwem Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu z jednej strony i Związkiem Zawodowym Dozorców Domowych Chrześcijańskiego Zjednoczenia Zawodowego, oddział w Poznaniu, z drugiej strony — na posiedzeniach w dn. 13 i 14 stycznia 1936 r., pod przewodnictwem Inspektora Pracy 53 Obwodu w Poznaniu, została zawarta poniższa umowa zbiorowa, ustalająca warunki pracy i płacy dozorców domowych miasta Poznania:

§ 1.

Umowa niniejsza dotyczy z jednej strony wszystkich właścicieli domów i nieruchomości miasta Poznania, a z drugiej strony — wszystkich zatrudnionych przez nich dozorców domowych.

§ 2.

Za dozorcę domowego, podlegającego niniejszej umowie, uważa się osobę, spełniającą na żądanie właściciela nieruchomości wyszczególnione poniżej czynności:

- 1) Codzienne czyszczenie i zamiatanie oraz utrzymywanie wzorowego porządku — w podwórzu, w sieniach, przed domem, na chodnikach i do połowy ulicy, przy frontowych wejściach do klatek schodowych — jeden raz dziennie, rano, z jednoczesnym otwarciem bramy wejściowej, w myśl obowiązujących przepisów policyjnych, oraz w miarę po-

trzeby — w ustępach podwórzowych, w klatkach schodowych i gankach piwnicy, pralni, górcie do suszenia bielizny i w korytarzach na górze.

- 2) Codziennie zapalanie i gaszenie światła o wyznaczonej policyjnie godzinie — w sieniach, w klatkach schodowych i w miejscach do wspólnego użytku przeznaczonych — z jednoczesnym punktualnym zamykaniem bramy wejściowej według przepisów policyjnych.
- 3) Usuwanie śniegu na podwórzu oraz z chodników i jezdni przed domem, jak również posypywanie chodników piaskiem w czasie gołoledzi, w myśl obowiązujących przepisów policyjnych.
- 4) Umycie ścian i okien w klatkach schodowych oraz jednoczesne mycie schodów — jeden raz do roku.
- 5) Zawiadamianie właściciela domu względnie administratora o zaszytach uszkodzeniach w budynkach oraz w instalacjach elektrycznych, gazowych, wodociągowych, centralnego ogrzewania i t. p.
- 6) Wykonywanie wszelkich czynności, wynikających z przepisów policyjnych i porządkowych w odniesieniu do nieruchomości.
- 7) Czyszczenie ścieków i nadzór nad studzienkami ściekowymi w miarę potrzeby.

§ 3.

W okresie choroby dozorca, trwającej nie dłużej niż 3 miesiące, czynności jego spełniać może dorosły członek rodziny lub, za zgodą właściciela, osoba inna.

§ 4.

- 1) Zamiatanie schodów względnie ich mycie, z wyjątkiem przewidzianym w p. 4 § 2 umowy, nie należy do obowiązków dozorca domowego.
- 2) W tych wypadkach, w których czynności te będzie wykonywał dozorca za lokatora, powinien otrzymać za to od lokatora wynagrodzenie za obopólnym porozumieniem z lokatorem.
- 3) W tych zaś domach, w których czynności te wykonuje dozorca na żądanie właściciela domu, z wyjątkiem, przewidzianym w p. 4 § 2 umowy, otrzymuje za to osobne wynagrodzenie od właściciela.
- 4) Za wszelkie inne czynności, nie wymienione w niniejszej umowie, a wymagane przez właściciela domu, jak np.: obsługa kotłów centralnego ogrzewania, specjalne czyszczenie podwórza z powodu

zwiększonego ruchu kołowego i t. p., dozorca otrzymuje osobne wynagrodzenie od właściciela.

§ 5.

- 1) W domach parterowych i willach wynagrodzenie dozorca ustala się na podstawie indywidualnych umów za obopólnym porozumieniem stron zainteresowanych.

Pod pojęciem willi rozumie się dom wolno stojący, zawierający do 4-ch mieszkań.

- 2) W domach piętrowych z jednym wejściem frontowym, bez względu na wysokość domu, zasadnicze wynagrodzenie dozorca wynosi 30 zł miesięcznie, o ile dalsze postanowienia niniejszej umowy nie stanowią inaczej. Za każde dalsze frontowe wejście dolicza się 20%, a za każde wejście podwórzowe, z wyjątkiem wejść wyłącznie kuchennych, dolicza się 10%.

Za osobne wejście frontowe uważa się wejście, prowadzące do osobnej klatki schodowej. Dom narożnikowy uważa się za dom z jednym dodatkowym wejściem, za które dozorca otrzymuje 20% dodatek.

Pod pojęciem domu narożnikowego uważa się dom przy skrzyżowaniu dwóch ulic, z jednym wejściem.

- 3) W domach, posiadających do 10 lokatorów, w tem — w większości małe 1 — 2-pokojowe mieszkania z kuchnią, ustalone w powyższy sposób wynagrodzenie redukuje się o 1/3 część.

- 4) W domach jednopiętrowych, posiadających do 5 lokatorów, zasadnicze wynagrodzenie wynosi 15 zł miesięcznie.

- 5) Za prowadzenie i odnoszenie meldunków dolicza się 5 zł miesięcznie, a za samo odnoszenie — 3 zł miesięcznie.

Prowadzenie meldunków nie należy do obowiązków dozorca domu.

- 6) Za oświetlenie nieruchomości inne, niż elektryczne, dolicza się 10% od zasadniczego wynagrodzenia.

- 7) Od ustalonej w powyższy sposób sumy wynagrodzenia pieniężnego odlicza się ustawową wartość mieszkania według norm podstawowego komornego z 1914 r., zaś w nowych domach — według norm, płaconych za także mieszkanie w tym samym domu lub w domach sąsiednich.

§ 6.

Wszelkie narzędzia, potrzebne do wykonywania obowiązków dozorczy, kupuje i dostarcza właściciel domu.

§ 7.

Pracodawca dokona w miarę potrzeby białenia ścian i sufitów w mieszkaniu służbowym dozorczy, w każdym razie co najmniej raz na trzy lata.

§ 8.

Rozwiązanie stosunku służbowego i zwolnienie mieszkania służbowego następuje za pisemnym 3-miesięcznym wypowiedzeniem na koniec kwartału kalendarzowego, z wyjątkiem tych wypadków, w których rozwiązanie stosunku służbowego i zwolnienie mogą nastąpić natychmiast w myśl postanowień art. 18 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 16.III. 1928 r. o umowie o pracę robotników (Dz. U. R. P. Nr. 35, poz. 324).

§ 9.

Pracodawca wyda niezwłocznie pracobiorcy t. zw. książeczkę obrachunkową, czyli książeczkę, w której na piśmie ustalone będą warunki pracy i płacy dozorczy oraz wpisana wartość przeznaczonego dozorczy mieszkania, ustalona według § 5 p. 7 niniejszej umowy, przy czym właściciel domu zobowiązany jest wpisać każdorazowo wypłaty względnie wynagrodzenie dozorczy. Obok książeczki obrachunkowej dopuszczalne są dalsze dowody zwolnienia z zobowiązań w myśl kodeksu zobowiązań.

§ 10.

Umowy indywidualne, mniej korzystne dla dozorczy, niż to przewiduje niniejsza umowa, są nieważne i ulegają zastąpieniu przez warunki,

określone w niniejszej umowie. Umowy indywidualne, zawierające dla dozorczy korzystniejsze warunki, pozostają nadal w mocy.

§ 11.

Wszelkie zatargi, wynikiłe pomiędzy właścicielami domów a dozorcami, załatwiają Sądy Państwowe na warunkach ogólnych.

§ 12.

Umowa niniejsza obowiązuje od dnia 1 kwietnia 1936 r. do dnia 31 marca 1937 r. z tem, że o ile żadna ze stron nie wypowie jej na trzy miesiące przed upływem terminu rocznego, w takim razie obowiązuje ona na dalszy okres roczny z tym samym warunkiem przedłużenia na lata następne.

Poznań, dnia 14 stycznia 1936 r.

Towarzystwo
Właścicieli Domów i Nieruchomości
w Poznaniu:

- (—) *Józef Małkiewicz,*
- (—) *Stefan Mikołajewski,*
- (—) *Feliks Godlewski,*
- (—) *Dr. Franciszek Bubiński.*

Związek Zawodowy
Dozorców Domowych Chrześcijańskiego
Zjednoczenia Zawodowego,
oddział w Poznaniu:

- (—) *Michał Woroch,*
- (—) *Antoni Strzelecki,*
- (—) *Stanisław Bresiński,*
- (—) *Marcin Roch.*

w/z. Inspektora Pracy 53 Obwodu
w Poznaniu:

(—) *J. Rojszyk,*
p. o. podinspektora pracy.

III. Ubezpieczenia społeczne.

1.

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 7 lutego 1936 r.

w sprawie uprawnień byłych członków austriackiego Instytutu Zaopatrzenia, oraz uprawnień długoletnich robotników w zakładach wojskowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego.

(Dz. U. R. P. z dnia 14 marca 1936 r. Nr. 19, poz. 157)

Na podstawie art. 304 ust. (5) i art. 319 ust. (2) ustawy z dnia 28 marca 1933 r. o ubezpieczeniu społecznym (Dz. U. R. P. Nr. 51, poz. 396) zarządza się, co następuje:

§ 1. (1) Rozporządzenie niniejsze dotyczy:

1) byłych członków austriackiego Instytutu Zaopatrzenia dla cywilnej służby najemnej, zatrudnionej przez zarząd wojskowy (Verordnungsblatt für das K. u. K. Heer 23 Stück Normalverordnungen vom 18 Juli 1907), który w dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego będzie nazywany w skróceniu „Instytutem Zaopatrzenia”;

2) byłych robotników zakładów wojskowych w województwach poznańskim i pomorskim, objętych przepisem o funduszu zaopatrzenia z dnia 1 grudnia 1906 r. przy rozdziale 43 tytule 7 budżetu Rzeszy (Vorschrift für die Unterstützungsfonds bei Kapitel 43 Titel 7), któ-

ry w dalszych przepisach rozporządzenia niniejszego będzie nazywany w skróceniu „przepisem o funduszu zaopatrzenia” oraz

3) wdów i sierot po osobach, wskazanych w pkt. 1) i 2).

(2) Osoby wymienione w ust. (1) mają prawo do zaopatrzenia ze Skarbu Państwa na warunkach i w wysokości, ustalonej rozporządzeniem niniejszym.

§ 2. (1) Prawo do zaopatrzeń służy byłym członkom Instytutu Zaopatrzenia:

1) którym przyznane zostało zaopatrzenie przed 1 listopada 1918 r.,

2) którzy przed 1 listopada 1918 r. ukończyli 65 rok życia albo stali się niezdolnymi do pracy, jednakże postępowanie, dotyczące przyznania zaopatrzenia, nie zostało przed tym terminem przeprowadzone, lub

3) którzy przed 1 listopada 1918 r. byli co najmniej 4 lata członkami Instytutu i albo

a) przeszli do pracy w zakładach wojskowych polskich i zostali bądź zostaną zwolnieni z pracy nie z własnej winy, lub też rozwiązali bądź rozwiążą stosunek pracy z ważnej przyczyny lub z winy pracodawcy, albo też

b) nie pracowali w zakładach wojskowych polskich, ponieważ w miejscowości, w której przed 1 listopada 1918 r. istniał zakład wojskowy austriacki, w którym byli zatrudnieni, nie powstał zakład wojskowy polski, lub też ponieważ nie zostali przyjęci do pracy przez zarząd tego zakładu z powodu podeszłego wieku lub niezdolności do pracy.

(2) Prawo do zaopatrzenia służy wdowom i sierotom:

1) którym przyznane zostało zaopatrzenie przed 1 listopada 1918 r. lub

2) po wymienionych w ust. (1) pkt. 1), 2) i 3) byłych członkach Instytutu Zaopatrzenia lub

3) po byłych członkach Instytutu Zaopatrzenia, którzy przed 1 listopada 1918 r. nabyli uprawnienia do zaopatrzenia, a umarli lub umrą, pozostając w stosunku pracy w zakładach wojskowych polskich.

§ 3. (1) Zaopatrzenia dla osób, wymienionych w § 2, udzielane będą według przepisów Instytutu Zaopatrzenia, z zastrzeżeniem przepisów, zawartych w paragrafie niniejszym oraz w § 6, 7 i 10.

(2) Przy wymiarze zaopatrzeń będą uwzględniane tylko lata pracy i wysokość składki członkowskiej do 1 listopada 1918 r.

(3) Zasady wymiaru zaopatrzeń ustali Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych.

(4) Zaopatrzenie nie może wynosić mniej niż:

dla byłych członków Instytutu Zaopatrzenia — 240 zł rocznie,

dla wdowy — 120 zł rocznie,

dla sieroty — 60 zł rocznie.

§ 4. (1) Prawo do zaopatrzeń służy byłym robotnikom zakładów wojskowych na obszarze województw poznańskiego i pomorskiego:

1) którym przyznane zostały przed 1 listopada 1918 r. stałe zaopatrzenia w myśl przepisu o funduszu zaopatrzenia,

2) którzy przed 1 listopada 1918 r. pracowali co najmniej 10 lat w zakładach wojskowych, przeszli do pracy w zakładach wojskowych polskich i zostali bądź zostaną zwolnieni z pracy nie z własnej winy, lub też rozwiązali bądź rozwiążą stosunek pracy z ważnej przyczyny lub z winy pracodawcy.

(2) Prawo do zaopatrzeń służy również wdowom i sierotom:

1) którym przyznane zostały przed 1 listopada 1918 r. stałe zaopatrzenia w myśl przepisu o funduszu zaopatrzenia lub

2) po wymienionych w ust. (1) pkt. 1) i 2) byłych robotnikach zakładów wojskowych lub

3) po byłych robotnikach zakładów wojskowych, którzy przed 1 listopada 1918 r. pracowali co najmniej 10 lat w zakładach wojskowych, a umarli lub umrą, pozostając w stosunku pracy w zakładach wojskowych polskich.

(3) Zaopatrzenia dla osób, wymienionych w paragrafie niniejszym, udzielane będą według przepisu o funduszu zaopatrzenia, z zastrzeżeniem przepisów zawartych w § 5, 6, 7, 10 i 11 ust. (2).

§ 5. (1) Zaopatrzenia dla osób, wymienionych w § 4 ust. (1) pkt. 2) i ust. (2) pkt. 2) i 3) wynoszą:

dla byłych robotników — 30 zł miesięcznie,

dla wdów — 15 zł miesięcznie,

dla sierot — 7.50 zł miesięcznie.

(2) Zasady wymiaru zaopatrzeń dla osób, wymienionych w § 4 ust. (1) pkt. 1) i ust. (2) pkt. 1), ustali Minister Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych; zaopatrzenia te nie mogą wynosić mniej, niż zaopatrzenia, wymienione w ust. (1).

§ 6. (1) Prawo do zaopatrzenia służy osobom, wymienionym w § 2 i 4, jeżeli:

a) posiadają obywatelstwo polskie,

b) zamieszkują na obszarze Państwa Polskiego, jednakże Minister Spraw Wojskowych może wyrazić zgodę na pobieranie zaopatrzenia poza granicami Państwa Polskiego,

c) nie posiadają własnych środków, zapewniających niezbędne utrzymanie.

(2) Ponadto osoby wymienione w § 2 powinny złożyć deklarację o odstąpieniu Państwu Polskiemu roszczeń z tytułu członkostwa w Instytucie Zaopatrzenia, osoby zaś wymienione w § 2 ust. (1) i § 4 ust. (1) — powinny wykazać, że są ponadto niezdolne do pracy fizycznej co najmniej w 66% lub ukończyły 65 rok życia. Procent utraty zdolności do pracy będzie określony przez lekarzy wojskowych według norm, ustalonych dla inwalidów wojennych.

§ 7. (1) Zaopatrzenia służą niezależnie od uprawnień do rent z tytułu ubezpieczenia społecznego i zasiłków z tytułu zabezpieczenia na wypadek bezrobocia.

(2) W razie zbiegu uprawnień do zaopatrzenia wdowiego i zaopatrzenia z tytułu własnej pracy — zaopatrzenie wdowie obniża się o połowę zaopatrzenia z tytułu własnej pracy.

(3) Suma zaopatrzeń wdowy i sierot lub samych sierot nie może przekraczać zaopatrzenia, jakie otrzymywał zmarły lub do jakiego miałby prawo.

(4) W razie zbiegu uprawnień do zaopatrzenia z tytułu rozporządzenia niniejszego i do renty lub zaopatrzenia również ze Skarbu Państwa z innego tytułu — uprawnionemu wypłaca się tylko jedno świadczenie według jego wyboru.

§ 8. O uprawnieniu do zaopatrzenia orzeka Minister Spraw Wojskowych.

§ 9. Minister Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej powierzy wypłatę zaopatrzeń Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych za zwrotem kosztów. W tym celu Zakład Ubezpieczeń Społecznych otrzymywać będzie w początku roku budżetowego odpowiednią zaliczkę.

§ 10. (1) Zaopatrzenia dla osób, wymienionych w § 2 ust. (1) pkt. 1) i 2) i ust. (2) pkt. 1) oraz w § 4 ust. (1) i ust. (2) pkt. 1), służą od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego lub od pierwszego dnia następnego kwartału kalendarzowego, jeżeli zasiłek, przyznawany tym osobom dotychczas przez władze wojskowe, wypłacany był kwartalnie.

(2) Zaopatrzenie dla osób, wymienionych w § 2 ust. (1) pkt. 3) lit. a) oraz w § 4 ust. (1) pkt. 2), służą od pierwszego dnia miesiąca następującego po ich zwolnieniu z pracy, nie wcześniej jednak, jak do dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(3) Zaopatrzenie dla osób, wymienionych w § 2 ust. (1) pkt. 3) lit. b), służą z chwilą ukończenia 65 roku życia lub stwierdzenia niezdolności do pracy fizycznej (§ 6 ust. (2)), nie wcześniej jednak jak od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

(4) Zaopatrzenia dla osób, wymienionych w § 2 ust. (2) pkt. 2) i 3) oraz w § 4 ust. (2) pkt. 2) i 3), służą od pierwszego dnia miesiąca następującego po śmierci b. robotnika, nie wcześniej jednak, jak od dnia wejścia w życie rozporządzenia niniejszego.

§ 11. Z chwilą rozpoczęcia wypłaty zaopatrzeń ze Skarbu Państwa dla osób, wymienionych w § 2 i w § 4 ust. (1) pkt. 1) i ust. (2) pkt. 1), wstrzymane zostaną zasiłki, przyznawane tym osobom, dotychczas przez władze wojskowe z tytułu długoletniej pracy w zakładach wojskowych.

§ 12. Wykonanie rozporządzenia niniejszego porucza się Ministrom Opieki Społecznej i Spraw Wojskowych.

§ 13. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z pierwszym dniem miesiąca następującego po jego ogłoszeniu.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

Minister Spraw Wojskowych:

(—) *Kasprzycki*

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Wł. Jaszczółt*

2.

ZARZĄDZENIE

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 marca 1936 r.

w sprawie kapitalizacji rent, wypłacanych przez Kasę Bratnią Zagłębia Dąbrowskiego.

Na podstawie § 47, ust. (3) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 sierpnia 1935 r. o ubezpieczeniu brackim w powiecie będzińskim (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 410) zezwala się Kasie Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego na kapitalizację rent, wypłacanych przez Kasę na rachunek Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (Fundusz Ubezpieczenia Emerytalnego Robotników), według zasad następujących:

- 1) kapitalizowane będą wyłącznie renty emerytów (inwalidów starców);
- 2) będą kapitalizowane renty tylko tych emerytów, którzy urodzili się nie wcześniej niż w roku kalendarzowym 1871;
- 3) wnioski o kapitalizację renty będą mogły być przyjmowane przez Kasę tylko do dnia 30 kwietnia 1936 r. włącznie;
- 4) odprawy kapitałowe będą obliczane na dzień 1 maja 1936 r.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Wł. Jaszczółt*

3.

I N S T R U K C J A M I N I S T E R S T W A O P I E K I S P O Ł E C Z N E J

z dnia 15 marca 1936 r. Nr. Un. 35/9-6

w sprawie kapitalizacji rent emerytów (inwalidów) Kasy Bratniej Zagłębia Dąbrowskiego, wyjaśniająca zarządzenie Ministra Opieki Społecznej z dn. 15 marca 1936 r. ¹⁾.

§ 1.

(1) Przez „rozporządzenie” rozumie się „rozporządzenie Ministra Opieki Społecznej z dnia 27 sierpnia 1935 r. o ubezpieczeniu brackim w powiecie będzińskim” (Dz. U. R. P. Nr. 65, poz. 410).

(2) Przez „Kasę” rozumie się „Kasę Bratnią Zagłębia Dąbrowskiego”.

(3) Przez „wiek właściwy” rozumie się „wiek osoby, pobierającej rentę, właściwy dla ustalenia odprawy kapitałowej” (§ 47 ustęp (3) rozporządzenia).

§ 2.

Kasa obowiązana jest rozpatrzyć tylko te podania o kapitalizację renty, które wpłyną do dnia poprzedzającego bezpośrednio dzień, na który odprawa kapitałowa ma być obliczona. Podania, które wpłyną po powyższym okresie, nie mają być rozpatrzone.

§ 3.

Do podania o kapitalizację renty petent (rencista) powinien załączyć jeden z dokumentów następujących:

- a) metrykę urodzenia,
- b) wyciąg z metryki urodzenia,
- c) akt uznania.

Podanie powinno zawierać dokładny adres pocztowy petenta.

§ 4.

O skapitalizowaniu renty decyduje Zarząd Kasy według swobodnego uznania w granicach niniejszej instrukcji.

§ 5.

Jeżeli wysokość odprawy kapitałowej przekracza 2½ tysiąca zł, Zarząd Kasy uzależni zgo-

dę na skapitalizowanie renty od przedstawienia przez rencistę wiarygodnego i racjonalnego planu zużytkowania odprawy kapitałowej.

§ 6.

Należy w miarę posiadania odnośnych informacji odmawiać kapitalizowania renty w wypadku:

- a) ciężkiej choroby rencisty,
- b) gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że nastąpi roztrwonienie odprawy kapitałowej (np. w wypadku nałogowego pijaństwa).

§ 7.

O przyznaniu odprawy kapitałowej rencista zostaje zawiadomiony pisemnie. Zawiadomienie powinno zawierać pełne obliczenie odprawy i wyjaśniać, że w myśl § 47 ustęp (4) rozporządzenia odprawa wyczerpuje w stosunku do osoby pobierającej dotychczas rentę i pozostałych po nich członków rodziny wszelkie uprawnienia z tytułu ubezpieczenia we właściwej kasie bratniej.

§ 8.

O odmowie skapitalizowania renty rencista zostaje zawiadomiony pisemnie. Kasa nie jest zobowiązana do podawania motywów odmowy.

§ 9.

Jeżeli w trakcie załatwiania sprawy kapitalizacji renty, lecz przed wypłatą odprawy kapitałowej, rencista umrze, wówczas dokonana kapitalizacja renty zostaje unieważniona, a tem samem odżywają prawa ewentualne wdowy lub dzieci do renty wdowiej lub sierocej.

§ 10.

Jako rok urodzenia, stanowiący podstawę obliczenia wieku właściwego, przyjmuje się rok kalendarza urzędowego, podany jako rok urodzenia rencisty w przedstawionym przez niego dokumencie (§ 3 niniejszej instrukcji).

§ 11.

Bliższa data urodzenia rencisty (dzień i miesiąc) jest zbędna. Gdyby jednak dokument przedstawiony przez rencistę (§ 3 i § 10 instrukcji) zawierał datę urodzenia według t. zw. „sta-

¹⁾ str. 130.

rego stylu", wówczas należy wziąć pod uwagę również i dzień oraz miesiąc urodzenia, ale wyłącznie celem ustalenia roku urodzenia według kalendarza urzędowego.

§ 12.

W razie niezgodności między rokiem urodzenia, ustalonym na podstawie dokumentu (§ 3, § 10 i § 11 instrukcji), a rokiem urodzenia, podanym na karcie rencisty, należy odnośny zapis na karcie sprostować.

§ 13.

(1) W myśl § 47, ustęp (3) rozporządzenia wiek właściwy oblicza się w konsekwencji przez odjęcie od liczby 1936 liczby roku urodzenia rencisty (§ 10 i § 11 instrukcji). P r z y k ł a d: Wiek właściwy dla rencisty, urodzonego w roku 1890 (bez względu na dzień i miesiąc urodzenia) wynosi 46 lat, ponieważ

$$1936 - 1890 = 46;$$

(2) W konsekwencji § 47, ustęp (3) rozporządzenia wiek właściwy może często nie pokrywać się z wiekiem dokładnym rencisty, a nawet z wiekiem rencisty, zaokrąglonym do lat całkowitych. P r z y k ł a d: Daty urodzenia pięciu rencistów: A, B, C, D i E są następujące:

- A. 1 grudnia 1885 r.
- B. 1 stycznia 1886 r.
- C. 1 kwietnia 1886 r.
- D. 1 grudnia 1886 r.
- E. 1 stycznia 1887 r.

Ustalając datę kapitalizacji np. na 1 kwietnia 1936 r., otrzymuje się następujące wartości wieku dokładnego, wieku zaokrąglonego i wieku właściwego:

Rencista	Wiek dokładny	Wiek zaokrąglony	Wiek właściwy
A.	50 4/12	50	51
B.	50 3/12	50	50
C.	50	50	50
D.	49 4/12	49	50
E.	49 3/12	49	49

Jak widać z przykładu powyższego, na pięciu wybranych w przykładzie rencistów tylko w jednym przypadku (rencista C) zachodzi zupełna zgodność wieku dokładnego, wieku zaokrąglonego i wieku właściwego. Pomimo, że między dokładnym wiekiem rencistów A i B (tak samo i rencistów D i E) zachodzi tylko jeden miesiąc różnicy, to jednak różnica wieków właściwych wynosi cały rok. Jak widać na przykładzie rencistów A i D, może za-

chodzić różnica między wiekiem rencisty, zaokrąglonym do lat całkowitych, a wiekiem właściwym.

(3) Pomimo rozbieżności, wskazanych w ustępie (2) podstawą do obliczenia odprawy kapitałowej może być w myśl § 47, ustęp (3) rozporządzenia jedynie i wyłącznie wiek właściwy.

§ 14.

Odprawę kapitałową oblicza się, mnożąc roczną wysokość renty przez współczynnik kapitalizacyjny, odpowiadający danemu wiekowi właściwemu (§ 47 rozporządzenia, tabela w ustępie (3)).

P r z y k ł a d: Rencista pobiera rentę w wysokości 25 zł miesięcznie. Wiek właściwy rencisty wynosi 58 lat. W konsekwencji wysokość roczna renty wynosi 300 zł, a odprawa kapitałowa 1.800 zł, gdyż współczynnik kapitalizacyjny wynosi w tym wypadku 6 oraz

$$25 \times 12 \times 6 = 1.800.$$

§ 15.

O ile dzień przekazania odprawy kapitałowej nastąpi po dniu, na który odprawa kapitałowa została obliczona, a w międzyczasie została wypłacona choć jedna rata bieżąca renty, to łączną wysokość wypłaconych w międzyczasie rat renty należy odliczyć od odprawy kapitałowej.

§ 16.

Pełne obliczenie odprawy kapitałowej należy wpisać na odwrotnej stronie karty danego rencisty.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr. T. Dyboski*

4.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 7 marca 1936 r. Nr. Uk. 2F/1-6

w sprawie rad lekarskich w ubezpieczalniach społecznych.

Do

Panów Wojewodów (Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę).

W myśl postanowień statutów Ubezpieczalni Społecznych (§ 94 p. 2) Rada Lekarska Ubezpieczalni opinuje m. in. przedstawione jej przez

lekarza naczelnego plany organizacji lecznictwa i akcji zapobiegawczej oraz współdziałania z innymi czynnikami w tym zakresie.

Dla właściwego skoordynowania działalności instytucji ubezpieczeń społecznych w tej dziedzinie z innymi zainteresowanymi instytucjami na wspólnym im terenie działania — a w szczególności z samorządem terytorjalnym — uważam za konieczne, aby lekarscy przedstawiciele władz administracji ogólnej mieli prawo i obowiązek uczestniczenia w odnośnych naradach rad lekarskich ubezpieczalni.

W tym celu proszę Pana Wojewodę (Pana Komisarza Rządu) o wyznaczenie do rad lekarskich tych ubezpieczalni społecznych, których siedziby znajdują się na terenie województwa (m. st. Warszawy) po jednym delegacie spośród lekarzy urzędowych (inspektorów lekarskich i lekarzy powiatowych) podległych Panu Wojewodzie (Panu Komisarzowi Rządu) do każdej ubezpieczalni, przyczem jest pożądane, aby lekarz-delegat miał swą siedzibę urzędową w miejscu siedziby danej ubezpieczalni społecznej lub w niezbyt wielkiej od niej odległości.

Jednocześnie proszę Pana Wojewodę (Komisarza Rządu) o możliwie rychłe podanie nazwisk i adresów wyznaczonych delegatów do wiadomości właściwych Ubezpieczalni Społecznych i Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz Ministerstwa Opieki Społecznej.

Wyznaczeni lekarze-delegaci będą brać udział w posiedzeniach rad lekarskich z głosem doradczym. Pozatem będą im przysługiwały te same prawa, co innym członkom rady lekarskiej, powołanym z mocy postanowień statutu ubezpieczalni (prawo zgłaszania wniosków), — jednakże bez prawa głosowania ze względu na ich charakter urzędowy w zakresie inspekcji sanitarnej.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych wyda ze swej strony odpowiednie zarządzenia Ubezpieczalniom Społecznym, aby o miejscu, czasie i porządku dziennym tych posiedzeń rady lekarskiej zawiadamiały bezpośrednio wyznaczonych delegatów.

Minister:

(—) *Wł. Jaszczolt*

5.

WYJAŚNIENIE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 28 lutego 1936 r. Nr. Un. 9/3-6

w sprawie wymiaru rent wypadkowych dla pracowników rolnych.

W związku z ustaleniem przez urzędy wojewódzkie wysokości przeciętnych zarobków robotników rolnych za okresy od 1.I. 1934 r. do

31.III. 1936 r. Ministerstwo Opieki Społecznej komunikuje, co następuje:

A) Podstawą wymiaru rent wypadkowych dla ogółu pracowników rolnych, z wyjątkiem pracowników umysłowych i specjalnie wykwalifikowanych, stanowią przeciętne zarobki, ustalone przez właściwą wojewódzką władzę administracji ogólnej. Przeciętne te uwzględniają wiek uszkodzonego oraz miejsce jego zatrudnienia. Wysokość podstawy wymiaru zależy od następujących warunków: 1) miejsca zatrudnienia, 2) wieku, 3) charakteru zatrudnienia uszkodzonego.

ad 1) Podstawę wymiaru mają stanowić zarobki, ustalone przez urząd wojewódzki dla terenu, na którym uszkodzony — w czasie wypadku — pozostawał w zatrudnieniu. Zarobki te stanowią trwałą podstawę wymiaru rent, nie zmieniają się więc tak w wypadkach zmiany przez uszkodzonego miejsca zamieszkania względnie zatrudnienia, jak i w przypadkach przejścia uszkodzonego ze wzrostem lat z grup niższych do wyższych. Jeżeli pracownik pracował u tego samego pracodawcy na terenie więcej niż jednego województwa, za podstawę wymiaru winien służyć zarobek przewidziany dla pracowników rolnych tego województwa, na którego obszarze obowiązująca umowa zbiorowa względnie orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej było podstawą normującą stosunek pracy i płacy uszkodzonego pracownika.

ad 2) Podstawa wymiaru renty zgodnie z przepisami art. 139 ust. (7) wzrastać będzie w miarę wzrostu wieku uszkodzonego.

Pracownik rolny w wieku do lat 21 jest z reguły pracownikiem dorywczym, niewykwalifikowanym, dlatego też w braku wyraźnych danych, że pracownik, który uległ wypadkowi przed ukończeniem 21 lat życia, był ordynarjuszem względnie rzemieślnikiem, — należy wymiar renty dla takiego pracownika opierać na ogólnych zasadach, t. zn. zarobek przewidziany dla III grupy brać za podstawę wymiaru renty w okresie od 18—25 rok życia, a od 26 roku życia zarobek przewidziany dla grupy IV. Tak np. jeżeli pracownik ulegnie wypadkowi w wieku lat 15-tu, podstawa wymiaru renty ulegać będzie zmianie trzykrotnie, t. j. z chwilą ukończenia przez uszkodzonego 16, 18 i 25 lat życia. Natomiast jeżeli uszkodzony przed ukończeniem 21 lat był ordynarjuszem względnie rzemieślnikiem, to traktowany winien być na ogólnych zasadach tylko do końca 21 roku życia. Z ukończeniem tego wieku, podstawą wymiaru renty staje się zarobek ustalony dla grupy IV (ordynarjusz), względnie V (rzemieślnik, straż leśna, dozór gospodarczy).

Wiek ma również duże znaczenie i z tego względu, że pracownika rolnego, nie będącego pracownikiem umysłowym, z zastrzeżeniem uwag pod 3), nie należy z reguły uważać za specjalnie wykwalifikowanego, jeżeli uległ on wypadkowi przed ukończeniem 21 lat. Przyjęta przez ustawę o ubezpieczeniu społecznym zasa-

da podwyższenia wraz z wzrostem wieku podstawy wymiaru renty dla pracowników rolnych, dla których podstawa wymiaru renty przyjęta jest w zryczałtowanej wysokości, uzasadniona jest tem, że w normalnych warunkach robotnik rolny z chwilą ukończenia 25 lat albo pozostaje na wsi jako stały pracownik rolny t. zw. ordynariusz, albo też przenosi się do miast. Zasady tej nie można natomiast stosować w odniesieniu do pracowników wykwalifikowanych, t. zn. że nie można pracownika rolnego, przygotowującego się do zawodu rzemieślnika rolnego względnie dozorcę gospodarczego, traktować po upływie pewnego okresu, jako specjalnie wykwalifikowanego, gdyż pracownik rolny specjalnie wykwalifikowany, jest raczej zjawiskiem wyjątkowym, a nie zaś regułą.

Powyzsza zasada stopniowego wymierzania rent według zarobków ustalonych dla wyższych grup, doznaje pewnej zmiany, jeżeli chodzi o wymiar rent wdowich i sierocych. Jeżeli uszkodzony pracownik rolny uległ śmiertelnemu wypadkowi w zatrudnieniu, to za podstawę wymiaru renty dla pozostałej rodziny należy przyjąć bez względu na wiek zmarłego z reguły zarobek, któryby był dlań ostateczną podstawą wymiaru renty. Jeżeli pracownik rolny zmarły wskutek wypadku był wykwalifikowanym rolnikiem względnie ordynariuszem, a nie miał skończonych 21 lat, to rentę dla pozostałej rodziny należy obliczyć odrazu według zarobku przewidzianego dla IV względnie V grupy. Jeżeli zaś zmarły należał do pozostałych kategorii pracowników otrzymujących rentę według zarobku zryczałtowanego, dla których zarobek z grupy IV jest podstawą wymiaru dopiero z ukończeniem przez nich 25 roku życia, rentę dla pozostałej rodziny należy obliczać według zarobku przyjętego dla grupy IV również wtedy, gdy zmarły nie ukończył 25 roku życia.

ad 3) Jak już wspomniano wyżej, ustawa o ubezpieczeniu społecznym (art. 16 ust. 2) przewiduje wymiar rent wypadkowych na podstawie przeciętnych zarobków pracowników rolnych dla ogółu pracowników rolnych, z wyjątkiem pracowników umysłowych i specjalnie wykwalifikowanych. O charakterze pracownika umysłowego decyduje okoliczność, czy pracownik podlegał obowiązkowi ubezpieczenia w zakresie normowanym przez przepisy rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 listopada 1927 r. o ubezpieczeniu pracowników umysłowych (Dz. U. R. P. Nr. 106, poz. 911). Natomiast ustalenie charakteru pracownika rolnego specjalnie wykwalifikowanego, jest nieco skomplikowane. Brak bowiem przepisów prawnych, któreby pozytywnie określiły kryteria uznające pewne kategorie pracowników rolnych, jako pracowników rolnych specjalnie wykwalifikowanych. Sprawę tę normuje jedynie w sposób pośredni instrukcja Ministra Opieki Społecznej z dnia 30.X. 1935 r. (Monitor Polski z dnia 6.XI. 1935 r. Nr. 255, poz. 302).

W myśl § 8 cyt. instrukcji, nieobjęte zostały zryczałtowaniem zarobki wykwalifikowanych

pracowników rolnych t. j. 1) rzemieślników (stelmach, kołodziej, kowal, ślusarz, stolarz, cieśla, ogrodnik, szofer folwarczny, chmielarz, rybak, owczarz i t. p.),

2) dozorców gospodarczych (gumienny, włodarz, karbowy),

3) straży leśnej (gajowy, borowy, szlakowy i t. p.), którzy:

a) nie są objęci umowami zbiorowymi, zawartymi między pracodawcami a pracownikami rolnymi lub orzeczeniami Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, ustalającymi warunki pracy i płacy robotników rolnych,

b) są objęci powyższymi umowami względnie orzeczeniami Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej lecz:

1) w wypadkach, gdy umowy zbiorowe względnie orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej przewidują ustalenie wynagrodzenia na podstawie umowy indywidualnej — pobierają wynagrodzenie wyższe od minimum przewidzianego w umowie zbiorowej względnie orzeczeniu dla danej grupy pracowników,

2) w wypadkach, gdy umowy zbiorowe względnie orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej nie przewidują konieczności zawarcia umów indywidualnych — pobierają faktycznie wynagrodzenie wyższe od minimum przewidzianego w umowie zbiorowej względnie orzeczeniu dla odpowiedniego zatrudnienia i kwalifikacjami grupy pracowników,

3) należą w obrębie jednego rodzaju zatrudnienia do kategorii wyższych od najniższej, gdy umowy zbiorowe względnie orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej dzielą pracowników o wspólnym rodzaju zatrudnienia na kilka kategorii ze względu na różnice w posiadanych przez pracowników kwalifikacjach oraz w wysokości pobieranego przez nich wynagrodzenia.

W konsekwencji wymiar renty dla powyższych kategorii pracowników rolnych winien być dokonywany na podstawie ich zarobków faktycznych.

Z uwagi na dość różnorodny sposób ujmowania omówionych kategorii pracowników wykwalifikowanych przez poszczególne umowy zbiorowe względnie orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, celem zapobiegnięcia możliwej mylnej interpretacji tych przepisów, Ministerstwo wyjaśnia, że przy każdorazowym odpowiednim zastosowaniu przedstawionych wyżej zasad, w szczególności za specjalnie wykwalifikowanych pracowników rolnych należy uważać na terenie poszczególnych województw, następujące kategorie pracowników rolnych:

1) Na terenie m. st. Warszawy — rzemieślników rolnych i straż leśną wszystkich kategorii, — z tytułu nieobjęcia ich orzeczeniami Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej.

2) Na terenie woj. warszawskiego, lubelskiego, białostockiego, kieleckiego i łódzkiego — rzemieślników wszelkich kategorii pobierających faktycznie więcej niż przewidują orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej (Dział II), z tem jednak, że przez pobieranie wyższego wynagrodzenia od przewidzianego w orzeczeniu nie należy rozumieć wynagrodzenia wypłacanego pracownikom dodatkowo za prace w godzinach nadliczbowych, — względnie za pewne czynności, które, z powodu charakteru zajęcia danego rzemieślnika, muszą być wykonywane poza ustalonym czasem pracy dziennej. Członków straży leśnej (gajowi, borowi, szlakowi i t. p.) należy traktować jako pracowników specjalnie wykwalifikowanych, w tych wypadkach gdy w umowie indywidualnej, normującej wysokość wynagrodzenia, zostało przewidziane wyższe wynagrodzenie (w gotówce lub w naturaljach) niż minimum przewidziane dla pracowników straży leśnej zatrudnionych na tym samym obszarze, co uszkodzony.

3) Na terenie woj. wileńskiego i nowogródzkiego, — z tytułu nieobjęcia orzeczeniami Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej: a) rzemieślników, którzy nie pracują wyłącznie na korzyść jednego pracodawcy względnie mają prawo przyjmowania robót postronnych, oraz b) ogrodników zgodzonych na procenty. Zpośród zaś rzemieślników objętych przepisami orzeczeń Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej — za specjalnie wykwalifikowanych należy uważać rzemieślników, którzy na podstawie zawartych umów indywidualnych, pobierają wynagrodzenia wyższe od minimum przewidzianego w orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej.

4) Na terenie woj. poleskiego i wołyńskiego — rzemieślników, do których znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy § 8 ust. 1, pkt. 3) lit. b); a nadto na terenie woj. poleskiego członków straży leśnej wszystkich kategorii, tych ostatnich z tytułu nieobjęcia ich umową zbiorową. Członków straży leśnej należy traktować jako specjalnie wykwalifikowanych, na tych samych zasadach, jakie przedstawiono wyżej pod 2) dla województw centralnych.

5) Na terenie woj. tarnopolskiego, stanisławowskiego i wschodniej części woj. lwowskiego: a) dozorców gospodarczych pobierających faktycznie wyższe wynagrodzenie niż przewidziane w orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej (Dział I, art. 21); b) rzemieślników wyższych kategorii t. j. rzemieślników, którzy wykażą się dyplomem wyzwolin na czeladnika i świadectwem co najmniej 5-letniej pracy zawodowej po wyzwoleniu (Dział I, art. 22, lit. b) względnie, którzy wykażą się dyplomem wyzwolin na czeladnika i świadectwem co najmniej 15-letniej pracy zawodowej po wyzwoleniu (Dział I, art. 22, lit. c); c) z pośród pracowników straży leśnej gajowych względnie borowych, których zadaniem jest pełnienie wszelkiego rodzaju funkcji wchodzących w zakres służby leśnej (Dział III, art. 1,

ust. 2, lit. a), a zatrudnionych zarówno w gospodarstwach leśnych o obszarze poniżej jak i powyżej 250 ha.

6) Na obszarze woj. krakowskiego i części zachodniej woj. lwowskiego (powiaty: Brzozów, Kolbuszowa, Krosno, Łańcut, Nisko, Przeworsk, Rzeszów, Strzyżów, Tarnobrzeg i Jarosław) kwalifikowanych rzemieślników (z wyjątkiem stelmachów), wykazujących się przepisany dowodem uzdolnienia (art. 15 umowy, zdanie 2) — oraz pracowników straży leśnej bez względu na kwalifikacje.

7) Na obszarze cieszyńskiej części woj. śląskiego: dozorców gospodarczych (karbowych, włodarzy, gumienych), rzemieślników wszelkiego rodzaju, oraz wszelkie kategorie straży leśnej — jako pracowników, których zarobki nie zostały objęte zryczałtowaniem.

8) Na obszarze górnośląskiej części woj. śląskiego: włodarzy, rzemieślników i ogrodników, pobierających wynagrodzenie wyższe niż przewidziane w obowiązującej umowie taryfowej, oraz wszystkich pracowników straży leśnej.

9) Na obszarze woj. poznańskiego: a) kwalifikowanych owczarzy, kowali i kołodziejów z egzaminem mistrza, albo też czeladnika i z co najmniej 10-letnią praktyką, murarzy, siodlarzy, ogrodników i innych rzemieślników, których wynagrodzenie, ustalone według indywidualnej umowy, jest wyższe od minimum ustalonego w kontrakcie taryfowym, b) szwajcarów (dojarzy) zarówno zawodowych jak uczniów względnie pomocników tychże, oraz c) członków straży leśnej wszystkich kategorii.

10) Na obszarze woj. pomorskiego: a) kwalifikowanych owczarzy, ogrodników, których wynagrodzenie ustalone według indywidualnej umowy jest wyższe jak przeciętne wynagrodzenie rzemieślników, b) szwajcarów (dojarzy) zarówno zawodowych jak uczniów względnie pomocników dojarza, oraz straż leśną wszystkich kategorii.

Oprócz powyżej omówionych kategorii wykwalifikowanych pracowników rolnych, istnieje w poszczególnych województwach jeszcze szereg kategorii, które nie zostały objęte umowami zbiorowymi względnie orzeczeniami Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej bądź ze względu na ich małą liczebność, bądź ze względu na ich specjalny charakter; — dla tych kategorii wykwalifikowanych pracowników rolnych należy wymiar renty ustalić na podstawie faktycznych zarobków. Nie dotyczy to jednak przypadków, w których na tle różnic terminologicznych o charakterze lokalnym, — faktycznie te same kategorie pracowników wykwalifikowanych, mają w pewnej części terenu obowiązywania danej umowy zbiorowej względnie orzeczenia Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej odmienną nazwę. Z uwagi na powyższe, przy uznawaniu pewnego pracownika rolnego, za specjalnie wykwalifikowanego, należy zwracać głównie uwagę na jego kwalifikacje, rodzaj zatrudnie-

nia oraz wysokość zarobku, w porównaniu z zarobkiem przewidzianym w danej umowie zbiorowej względnie orzeczeniu Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej, a nie zaś na nazwę. Zwrócić należy jednak uwagę na okoliczność, że porównanie przez orzeczenie Nadzwyczajnej Komisji Rozjemczej względnie umowę zbiorową, do unormowania w drodze indywidualnej umowy, czasokresu trwania stosunku pracy pomiędzy wykwalifikowanym pracownikiem a pracodawcą rolnym, nie może być uważane za okoliczność uzasadniającą uznanie danego pracownika rolnego za specjalnie wykwalifikowanego.

Zarobki robotników rolnych specjalnie wykwalifikowanych, nie mogą być niższe od zarobku niewykwalifikowanego robotnika, określonego corocznie dla każdego powiatu przez okręgowych inspektorów pracy (art. 139, ust. 6), — zarówno ze względu na treść przepisu ust. (6) i (7) cyt. art. 139 — jak i ze względu na okoliczność, iż robotnik rolny specjalnie wykwalifikowany nie ma właściwie cech charakterystycznych robotnika rolnego, gdyż jest on raczej robotnikiem przemysłowym, zatrudnionym w gospodarstwie rolnem.

Obliczenie wysokości zarobków faktycznych robotników specjalnie wykwalifikowanych winno być dokonywane, przy ścisłym przestrzeganiu przepisów rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 30.X. 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 83, poz. 514), oraz przy wykorzystaniu materiałów i obliczeń poszczególnych urzędów wojewódzkich, na których to obliczeniach te ostatnie oparły się przy ustalaniu przeciętnych zarobków pracowników rolnych.

Jeżeli ulegnie wypadkowi w zatrudnieniu pracownik, który częściowo zatrudniony był w

charakterze pracownika rolnego, częściowo zaś w charakterze robotnika nierolnego, wymiar renty należy ustalić zależnie od charakteru zatrudnienia, w którym pracownik uległ wypadkowi, bądź na podstawie faktycznych zarobków z odpowiednim zastosowaniem przepisu art. 139 ust. (6) ustawy, bądź też na podstawie przeciętnych zarobków ustalonych przez urząd wojewódzki.

B). Przeciętny zarobek miesięczny pracownika rolnego ustalany jest w myśl przepisów cytowanego wyżej rozporządzenia i instrukcji, na okres od 1 kwietnia jednego roku do 31 marca roku następnego. Jakkolwiek przepis ust. (2) art. 139 przewiduje ustalenie renty wypadkowej na podstawie zarobku z okresu rocznego przed wypadkiem, przepis ten nie ma zastosowania do rent obliczanych dla pracowników rolnych na podstawie zarobków zryczałtowanych.

Właściwym jest wtedy zarobek ustalony jako przeciętny w dniu wypadku. Powyższy okres jednolitej podstawy wymiaru rent (1.IV.—31.III.) ma zastosowanie również do pracowników rolnych, których umowa trwa przez okres krótszy względnie przez okres roczny o innych — niż powyższy — terminach początkowym i końcowym. W konsekwencji raz przyjęty zryczałt z okresu wypadku stanowi podstawę wymiaru rent również po przejściu uszkodzonego z wiekiem do grup wyższych.

(Z pisma Ministerstwa Opieki Społecznej z dnia 28 lutego 1936 r. Nr. Un. 9/3-6 do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w sprawie wymiaru rent wypadkowych dla robotników rolnych).

V. Zdrowie publiczne.

1.

OKÓLNIK Nr. 15/ 36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 12 marca 1936 r. Nr. Zn. 6a/7-6

w sprawie jednorocznej praktyki szpitalnej.

Do

Panów Wojewodów i Pana Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Na podstawie § 3 ust. (2) rozporządzenia Ministra Opieki Społecznej z dnia 30 stycznia 1934 r., wydanego w porozumieniu z Ministrem Spraw Wojskowych, o wykonywaniu praktyki lekarskiej (Dz. U. R. P. Nr. 11, poz. 96) w wy-

kazie zakładów leczniczych i innych, uznanych przez Ministerstwo Opieki Społecznej za nadające się do odbywania w nich jednorocznej praktyki szpitalnej, załączonym do okólnika Ministra Opieki Społecznej Nr. 15/35 z dnia 22 marca 1935 r. (Dz. Urz. M. O. S. Nr. 5/35), wprowadza się w dziale „X. W o j e w ó d z t w o P o m o r s k i e”, zmiany następujące: a) po pkt. 2) ust. **Toruń** dodaje się nowy punkt 3) o brzmieniu następującem: „3) lecznica na Mokrem w Toruniu”, b) skreśla się wyrazy „**Działowo: Szpital powiatowy**”.

Podsekretarz Stanu:

(—) *Dr. E. Piestrzyński*

2.

PISMO OKÓLNE.

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 10 marca 1936 r. Nr. Zn. 17/41—6

o sprawozdaniach z kontroli wody.

Do

Urzędów wojewódzkich (wszystkich prócz śląskiego).

Na podstawie sprawozdań z kontroli wody i urządzeń wodnych za rok 1934 Ministerstwo Opieki Społecznej stwierdza, że wykonanie postanowień okólnika z dnia 1 marca 1934 r. Nr. 6/34 — instrukcji do rozporządzenia Ministrów Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych, w szczególności działu IV, dotyczącego sprawozdań z kontroli wody i urządzeń wodnych, wymaga wyjaśnienia znaczenia poszczególnych rubryk schematu (załącznik Nr. 3 do powołanego okólnika), które to wyjaśnienia Ministerstwo Opieki Społecznej w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych podaje urządcom wojewódzkim do wiadomości i stosowania.

Do działu IV okólnika Nr. 6/34 z dn. 1.III/34.

do lit. a): Dane, zawarte w rubrykach schematu, powinny dać obraz stanu zaopatrzenia w wodę danego terenu.

Rubryka I. Liczba zbadanych urządzeń wodnych powinna zawierać liczbowe dane, dotyczące skontrolowanych urządzeń wodnych (studnie publiczne, prywatne, źródła ujęte), niezależnie od tego, czy próby wody były badane czy niebadane. W razie, gdy o konieczności zamknięcia studni (dział I ust. 2 okólnika z dnia 1.III.34 Nr. 6/34) decyduje samo zbadanie urządzeń wodnych, to znaczy bez konieczności badania wody, to takie przypadki powinny być uwidocznione liczbowo w zestawieniu rubryki III.

Naprzykład gdy skontrolowanych urządzeń wodnych było 10 i bez badania prób wody zamknięto na stałe — 1, czasowo — 2, to te 3 przypadki zamknięcia studni powinny być uwidocznione w rubryce III.

Rubryka II. Liczba urządzeń z wodą: zdatną, warunkowo zdatną, niezdatną.

Rubryka ta powinna uwidaczniać jedynie liczbowe dane, dotyczące **zbadanych** prób wody. Wobec licznych w tym punkcie niedociągnięć w sprawozdaniach za rok 1934, podkreśla się specjalnie, że:

a) suma trzech pozycji tej rubryki nie musi być zgodna z sumą rubryki I; może ona być z nią zgodna jedynie wtedy, jeżeli w każdym przypadku kontroli urządzenia wodnego będzie, obok tej kontroli, również zbadana próba wody. Naogół jednak, jak doświadczenie wskazuje, przypadki kontroli urządzeń wodnych są o wiele częstsze, niż przypadki badania prób wody, zatem suma pozycji rubryki II będzie naogół mniejsza od sumy rubryki I.

b) Liczby, dotyczące urządzeń z wodą **warunkowo zdatną i niezdatną**, powinny być uwidocznione w rubryce III, gdy konsekwencją stwierdzenia, że woda jest warunkowo zdatna lub niezdatna do picia i potrzeb gospodarczych, powinny być odpowiednie zarządzenia władz administracji ogólnej (§ 4 rozporządzenia z dnia 27.VIII. 1933 r. o wodzie do picia i potrzeb gospodarczych — Dz. U. R. P. Nr. 79, poz. 562).

Rubryka III. Liczba urządzeń wodnych zamkniętych, dopuszczonych warunkowo.

Suma trzech pozycji tej rubryki powinna w zasadzie odpowiadać sumie dwóch pozycji (warunkowo zdatn. i niezdatn.) rubryki II; jedynie w przypadkach zamknięcia studni na podstawie samej kontroli urządzenia wodnego, o których mowa w ustępie poprzednim, suma ta będzie obejmowała również i te przypadki. Przypadki niezgodności sumy trzech pozycji rubryki III z sumą dwóch pozycji rubryki II powinny być wyjaśnione każdorazowo w „uwagach“.

Celem dokładniejszego sprecyzowania znaczenia rubryk schematu i uniknięcia na przyszłość niedociągnięć w liczbowych zestawieniach sprawozdań wprowadza się następującą poprawkę do schematu rubryki I-ej:

zamiast: **Liczba zbadanych urządzeń wodnych** ma być:

Liczba zbadanych:

urządzeń wodnych	prób wody

przytem liczba zbadanych prób wody powinna odpowiadać sumie trzech pozycji rubryki II.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr. J. Adamski*

3.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 14 marca 1936 r. Nr. Zn. 3c/12—6

w sprawie bezpłatnych analiz lekarskich dla przychodni przeciwwenerycznych w Państwowym Zakładzie Higjeny i jego filjach.

Do

Urzędów wojewódzkich i Komisarjatu Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Opieki Społecznej zawiadamia, że od dnia 1 kwietnia 1936 r. Państwowy

Zakład Higjeny i jego filje (w Łodzi, Lublinie, Wilnie, Poznaniu, Toruniu, Katowicach, Krakowie i Lwowie) będą dokonywały bezpłatnie badań serologicznych i bakterjologicznych na żądanie tych społecznych przychodni przeciwwenerycznych, działających bądź w ramach ośrodków zdrowia, bądź samodzielnie, które składają wymagane sprawozdania ze swej działalności.

Dyrektor Departamentu:

(—) *Dr. J. Adamski*

VI. Sprawy ogólnie-administracyjne.

1.

OKÓLNIK Nr. 14/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 marca 1936 r. Nr. Or. 10/3-6

w sprawie wprowadzenia Polskich Norm Urzędowych dla pomocy biurowych.

Do

Panów: Dyrektora Gabinetu Ministra, Dyrektora Biura Personalnego, Dyrektora Państwowego Zakładu Higjeny, Prezesa Trybunału dla Spraw Ubezpieczeń Społecznych, Okręgowych Inspektorów Pracy, Dyrektorów Państwowych Zakładów Zdrojowych, Dyrektorów Szpitali Państwowych w Tworzech, w Wilnie, w Świacku i w Gościejewie oraz do Pana Dyrektora Funduszu Pracy.

Podając do wiadomości załączony okólnik Prezesa Rady Ministrów Nr. 40-8/2 z dnia 21 stycznia 1936 r., polecam stosować „Polskie Normy Urzędowe” dla pomocy biurowych w biurach władz, urzędów i instytucji państwowych podległego mi resortu.

Wskazówki o wyborze i stosowaniu materiałów pisarskich wraz z normami zostaną rozdane oddzielnie po jednym egzemplarzu. W razie potrzeby użycia większej liczby egzemplarzy można je nabywać w Centrali i oddziałach Polskiej Agencji Telegraficznej.

Minister:

(—) *Wł. Jaszczolt*

1 zał.

Zał. do o. M. O. S. z dn. 15.III. 1936 r. Nr. Or. 10/3—6.

Warszawa, dnia 21 stycznia 1936 r.

**PREZYDJUM
RADY MINISTRÓW
Nr. 40-8/2.**

Wprowadzenie Polskich Norm Urzędowych dla pomocy biurowych.

Okólnik Nr. 3.

Do

*wszystkich Panów Ministrów
w miejscu.*

Zatwierdzam do użytku służbowego władz, urzędów i instytucji państwowych następujące „Polskie Normy Urzędowe” dla pomocy biurowych:

P.N.U.—0.21—Atramenty i tusze, podział, dostawa i odbiór,

P.N.U.—0.22—Atrament pisarski,

P.N.U.—0.23—Atrament hektograficzny,

P.N.U.—0.24—Tusz kreslarski,

P.N.U.—0.25—Tusz pieczęciowy,

P.N.U.—0.26—Ołówki (oprawne w drzewo),

P.N.U.—0.27—Taśma do maszyn piszących,

P.N.U.—0.28—Kalka pisarska.

Praktyczne stosowanie tych norm objaśniają załączone wskazówki p. t. „Materiały pisarskie, wskazówki o wyborze i stosowaniu w biurach urzędów i instytucji państwowych”.

Termin wprowadzenia w życie i stosowania norm ustaliam na dzień 1 kwietnia 1936 r.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *M. Zyndram-Kościałkowski*

2.

OKÓLNIK Nr. 12/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 26 lutego 1936 r. Nr. Bd. 1/12-6

w sprawie spłaty przez funkcjonariuszów państwowych zaliczek na uposażenie.

Do

Panów Dyrektorów Departamentów, Dyrektora Gabinetu Ministra, Dyrektora Biura Personalnego, Naczelnika Wydziału Zatrudnienia i Migracji, Dyrektora Państwowego Zakładu Higjeny, Prezesa Trybunału dla Spraw Ubezpieczeń Społecznych, Okręgowych Inspektorów Pracy, Dyrektorów wszystkich szpitali, zakładów i przedsiębiorstw podległych Ministertwu Opieki Społecznej oraz do Pana Dyrektora Funduszu Pracy.

Stosownie do okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lutego 1936 r. Nr. 42-2/28 (podanego niżej), zarządzam, co następuje:

Z dniem 1 marca 1936 r. przywraca się spłatę zaliczek na uposażenie, wstrzymaną okólnikami Ministra Skarbu z dnia 14 listopada 1935 r. L. D. III. 16744/3/35 i z dnia 17 grudnia 1935 r. L. D. III. 18341/3/35, przyczem spłata będzie dokonywana w ratach wynoszących 20% raty normalnej; z dniem 1 października 1936 r. wysokość spłaty podwyższa się do 40% raty normalnej, a z dniem 1 grudnia 1937 r. do pełnej wysokości.

W razie niepotrącenia przypadającej raty w dniu 1.III. r. b. należy w dniu 1.IV. r. b. potrącić 2 raty.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Wł. Jaszczolt*

3.

OKÓLNIK Nr. 13/36

MINISTRA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 10 marca 1936 r. Nr. Bd. 1/13-6

w sprawie oddłużenia funkcjonariuszów państwowych i zaliczek na uposażenie.

Do

Panów Dyrektorów Departamentów, Dyrektora Gabinetu Ministra, Dyrektora Biura Personalnego, Naczelnika Wydziału Zatrudnienia i Migracji, Dy

rektora Państwowego Zakładu Higjeny, Prezesa Trybunału dla Spraw Ubezpieczeń Społecznych, Okręgowych Inspektorów Pracy, Dyrektorów wszystkich szpitali, zakładów i przedsiębiorstw podległych Ministertwu Opieki Społecznej oraz do Pana Dyrektora Funduszu Pracy.

Podając Panom do wiadomości i ścisłego przestrzegania okólnik Pana Prezesa Rady Ministrów z dn. 25 lutego 1936 r. Nr. 42-2/28 (zał. Nr. 1) oraz pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 26 lutego 1936 r. Nr. L. D. III. 2570/3/36 (zał. Nr. 2) zarządzam, co następuje:

Urzędy asygnujące otworzą w Księdze funduszów specjalnych, a przedsiębiorstwa, szpitale i zakłady w Księdze dziennik-główna oddzielny specjalny rachunek p. n.

„Rachunek Oddłużeniowy”,

na który to rachunek przelewać należy:

1) połowę wpływów ze zwrotów zaliczek na uposażenie,

2) oszczędności osiągnięte w zwyczajnych kredytach rzeczowo-administracyjnych budżetu 1936/37 r. po zatwierdzeniu odnośnych wniosków przez Ministerstwo,

3) kwoty specjalne, przeznaczone na ten cel w budżecie na okres 1936/37 r.

Z rachunku oddłużeniowego Ministerstwo przyznawać będzie na wnioszek kierowników poszczególnych urzędów, szpitali, zakładów i przedsiębiorstw podległych pożyczki bezprocentowe na spłaty długów, powstałych przed 1 grudnia 1935 r. przy zastosowaniu przepisów według okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów. Wszystkim urzędnikom Funduszu Pracy zarówno Biura Głównego, jak i Wojewódzkich biur Funduszu Pracy, przyznawać będzie te pożyczki Dyrektor Funduszu Pracy.

Zaliczki na uposażenie, udzielane dotychczas na podstawie postanowień okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dn. 22 czerwca 1934 r. Nr. 42-2/18, mogą być przyznawane tylko przy ścisłym zastosowaniu przepisów punktu IV okólnika Pana Prezesa Rady Ministrów z dn. 25 lutego 1936 r. Nr. 42-2/28.

Okólnik niniejszy należy podać do wiadomości wszystkich funkcjonariuszów.

Minister Opieki Społecznej:

(—) *Wł. Jaszczolt*

2 zał.

Załącznik Nr. 1 do o. M. O. S. z dn.
10.III. 1936 r. Nr. Bd. 1/13—6.

Warszawa, dnia 25 lutego 1936 r.

PREZES
RADY MINISTRÓW

Nr. 42-2/28.

Oddłużenie funkcjonarjuszów państwowych.
Zaliczki na uposażenie.

OKÓLNIK Nr. 10.

Do

*wszystkich P. P. Ministrów
w Warszawie.*

W porozumieniu z Ministrem Skarbu zarządzam, co następuje:

I. W ramach funduszu zaliczek na uposażenie funkcjonarjuszów państwowych zostanie utworzony specjalny rachunek pod nazwą „rachunek oddłużenia” w celu ułatwienia spłaty zobowiązań nadmiernie zadłużonym funkcjonarjuszom państwowym.

Na rachunek ten zostaną przeznaczone:

- a) połowa wpływu ze zwrotu zaliczek na uposażenie (pkt. III okólnika niniejszego),
- b) oszczędności, osiągnięte przez poszczególne resorty na zwyczajnych kredytach rzeczowo-administracyjnych (§ 2—9) w budżecie na okres 1936/37, o ile zostaną przekazane na ten cel w ustawie skarbowej,
- c) kwoty, przeznaczone na ten cel w budżecie.

II. Z rachunku oddłużenia władze naczelne każdego resortu mogą udzielać funkcjonarjuszom państwowym pożyczek bezprocentowych na spłatę długów, powstałych przed dniem 1 grudnia 1935 r. pod następującymi warunkami:

a) pożyczki udzielane mogą być funkcjonarjuszom państwowym, których uposażenie netto wraz z dodatkowymi wynagrodzeniami nie przekracza kwoty 400 zł miesięcznie; funkcjonarjuszami państwowymi w rozumieniu okólnika niniejszego są, z zastrzeżeniem pkt. V tego okólnika, osoby uprawnione do otrzymywania zaliczek na uposażenie w myśl pkt. 1 ust. 1 i 2 okólnika Prezesa Rady Ministrów Nr. 26 z dnia 22 czerwca 1934 r. Nr. 42-2/18 w sprawie zaliczek na uposażenie;

b) pożyczki mogą być udzielane funkcjonarjuszom państwowym, o ile ich zadłużenie przekracza: dla utrzymujących 3 lub więcej członków rodziny — 400% uposażenia netto ostatnio pobranego, a dla samotnych lub utrzymujących do 2 członków rodziny — 500% uposażenia; przy ustaleniu stanu rodzinnego w rozumieniu punktu niniejszego należy pomocniczo stosować kryterja, zamieszczone w art. 6 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu wojska (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 664); zadłużenia z tytułu zaliczek na uposażenie oraz z tytułu długoterminowych pożyczek budowlanych nie bierze się w rachubę.

c) udzielenie pożyczki może nastąpić na skutek podania należycie udokumentowanego, przedłożonego władzy naczelnej drogą służbową;

d) wysokość pożyczki nie może przekraczać kwoty 1.000 zł;

e) zwrot pożyczki następuje na zasadach, przewidzianych w pkt. V okólnika Prezesa Rady Ministrów Nr. 26 w sprawie zaliczek na uposażenie;

f) pożyczka może być udzielona funkcjonarjuszowi państwowemu tylko jeden raz.

III. Z dniem 1 marca 1936 przywraca się spłatę zaliczek na uposażenie, wstrzymaną okólnikami Ministra Skarbu z dnia 14 listopada 1935 r. L. D. III. 16744/3/35 i z dnia 17 grudnia 1935 r. L. D. III. 18341/3/35, przyczem spłata będzie dokonywana w ratach wynoszących 20% raty normalnej; z dniem 1 października 1936 r. wysokość spłaty podwyższa się do 40% raty normalnej, a z dniem 1 grudnia 1937 r. — do pełnej wysokości; w razie udzielenia funkcjonarjuszowi państwowemu, spłacającemu zaliczkę na uposażenie, pożyczki na oddłużenie, wysokość raty zaliczki podwyższa się odpowiednio z 20% na 30% i z 40% na 50%; w tych przypadkach spłata pożyczki na oddłużenie może być zawieszona na okres do 6 miesięcy.

IV. W okólniku Prezesa Rady Ministrów Nr. 26 z dnia 22 czerwca 1934 r. Nr. 42-2/18 w sprawie zaliczek na uposażenie wprowadza się zmiany następujące:

a) z funduszu zaliczkowego mogą być udzielane zaliczki dla gorzej sytuowanych funkcjonarjuszów państwowych, znajdujących się w trudnej sytuacji z powodu okoliczności od nich niezależnych (choroba, śmierć i t. p.), lub w przypadku budowy własnego mieszkania;

b) zaliczki w zasadzie mogą być udzielane funkcjonarjuszom państwowym, których uposażenie netto wraz z wynagrodzeniami dodatkowymi nie przekracza kwoty 400 zł miesięcznie; w wyjątkowych przypadkach zaliczki te mogą być udzielane funkcjonarjuszom państwowym, których dochód przekracza 400 zł miesięcznie, jednakże suma zaliczek dla tej grupy może stanowić najwyżej 15% ogólnej sumy

przyznanych zaliczek; w szczególności mogą być w takich przypadkach udzielane zaliczki funkcjonariuszom państwowym, których dochód nie przekracza 600 zł miesięcznie, na opłaty w szkołach akademickich i w państwowych szkołach średnich wszystkich typów za dzieci i pasierbów, będących na ich utrzymaniu;

c) wysokość zaliczki nie może przekraczać trzymiesięcznego uposażenia i kwoty 1000 zł.

V. Okólnik niniejszy, z wyjątkiem pkt. III co do przywrócenia spłaty zaliczek na uposażenie, nie stosuje się do żołnierzy oraz funkcjonariuszów państwowych zatrudnionych w administracji wojskowej; w sprawie zaliczek na uposażenie dla tych osób pozostaje nadal w mocy okólnik Prezesa Rady Ministrów Nr. 26 z dnia 22 czerwca 1934 r. Nr. 42-2/18.

Prezes Rady Ministrów:

(—) *Marjan Zyndram-Kościałkowski*

Zał. Nr. 2 do o. M. O. S. z dn. 10.III. 1936 r. Nr. Bd. 1/13—6.

Warszawa, dn. 26 lutego 1936 r.

MINISTERSTWO SKARBU.

L. D. III. 2570/3/36.

Oddłużenie funkcjonariuszów państwowych. Zaliczki na uposażenie.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

Nawiązując do treści okólnika Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 lutego 1936 r. Nr. 10/2/42-2/28 w sprawie oddłużenia funkcjonariuszów państwowych, Ministerstwo Skarbu prosi o wydanie zarządzeń w sprawie niezwłocznego otwarcia przez właściwe władze asygnujące w księdze funduszków specjalnych oddzielnego subkonta do rachunku zaliczek na uposażenie p. n. „rachunek oddłużeniowy”.

Przy asygnowaniu uposażenia za m. marzec r. b. mają właściwe władze asygnujące potrącić i przelać: 10% normalnych rat zaliczek na uposażenie na wymieniony „rachunek oddłużeniowy”, zaś na dotychczasowy rachunek zaliczek na uposażenie również 10% normalnych rat zaliczek. Ogółem zatem podlega potrąceniu z asygnowanego za miesiąc marzec r. b. uposażenia 20% normalnych rat zaliczek na uposażenie.

W podobny sposób należy przelewać co miesiąc dalsze raty zaliczek na uposażenie do m. września r. b. oraz dalsze raty podwyższone z dniem 1 października r. b. i 1 grudnia 1937 r., w myśl postanowień p. III powołanego na wstępie okólnika Prezesa Rady Ministrów.

Sumy zwrotów pożyczki na oddłużenie podlegają zarachowaniu w całości na „rachunek oddłużeniowy”.

W razie przyznania funkcjonariuszowi państwowemu — w myśl postanowień p. IV. lit. b), zdanie ostatnie okólnika Prezesa Rady Ministrów — zaliczki na uposażenie na pokrycie opłat w szkołach akademickich, oraz w państwowych szkołach średnich wszelkich typów za dzieci i pasierbów, będących na ich utrzymaniu, zaliczek tych nie należy asygnować do rąk ośnośnych funkcjonariuszów, którym przyznano zaliczkę, lecz przelewać bezpośrednio do właściwych zakładów szkolnych na rachunki: „Fundusz opłat studenckich” względnie „Taksa administracyjna” za równoczesnym zawiadomieniem tych zakładów.

W związku z niniejszym zarządzeniem tracą moc obowiązującą okólniki z dnia 9 kwietnia 1935 r. L. D. III. 5908/3/35, z dnia 14 listopada 1935 r. L. D. III. 16744/3/35 i z dnia 17 grudnia 1935 r. L. D. III. 18341/3/35 w sprawie wstrzymania potrącania rat zaliczek na uposażenie.

Analogiczne zarządzenie w części dotyczącej wysokości potrącenia rat zaliczek na uposażenie należy wydać podległym przedsiębiorstwom państwowym (funduszom państwowym), oraz samodzielnym jednostkom gospodarczym.

Treść niniejszego zarządzenia należy podać do wiadomości zainteresowanych funkcjonariuszów państwowych.

Podsekretarz Stanu:

(—) *T. Grodyński*

4.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 marca 1936 r. Nr. Bd. 60/40-6

w sprawie ustalenia wysokości potrąceń z uposażenia.

Do

Panów Okręgowych Inspektorów Pracy, Prezesa Trybunatu dla Spraw Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu, Dyrektora Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, Dyrektorów Państwowych Zakładów Zdrojowych, Dyrektorów Państwowych Szpitali dla Psychiczenie Chorych i Dyrektorów Państwowych Zakładów dla Nerwowo-Wyczerpanych.

Ministerstwo Opieki Społecznej przesyła poniższe pismo Ministerstwa Skarbu z dn. 5 marca 1936 r. Nr. L. D. III. 3966/1/35 do wiadomości i stosowania.

Dyrektor Gabinetu:

(—) *Z. Dworzańczyk*

1 zał.

Załącznik do p. o. M. O. S. z dn. 15.III.
1936 r. Nr. Bd. 60/40—6.

Warszawa, dn. 5 marca 1936 r.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. III. 3966/1/35.

Ustalenie wysokości potrąceń z uposażenia.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw.

Potrącenia, uregulowane w art. 21 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 28 października 1933 r. o uposażeniu funkcjonariuszów państwowych (Dz. U. R. P. Nr. 86, poz. 663), dokonywane z uposażenia na podstawie zarządzeń właściwych władz administracyjnych w celu zaspokojenia roszczeń Skarbu Państwa z tytułu stosunku służbowego, winny być dokonywane zasadniczo do granic dopuszczalności egzekucji sądowej i administracyjnej.

W uzasadnionych przypadkach jednak może być ustalona niższa suma potrąceń lub zwrotu nadpłaty z wymienionego wyżej tytułu. W celu ujednostajnienia postępowania i całkowitego zabezpieczenia interesów Skarbu Państwa należy w tych przypadkach ustalić wysokość kwoty potrącić się mającej w porozumieniu z Ministerstwem Skarbu, jeśli cała wierzytelność przekracza 1000 zł lub pochodzi z tytułu, o którym decyzja należy do władzy naczelnej — w pozostałych przypadkach — w porozumieniu z właściwą Izbą Skarbową (Wydziałem Skarbowym śląskiego urzędu wojewódzkiego). Wysokość miesięcznego potrącenia (zwrotu) winna być ustalana dla każdej sprawy z osobna w zależności od okoliczności w jakich powstała wierzytelność, jej ogólnej wysokości, ogólnej sumy obciążenia danego uposażenia i t. p.

Ministerstwo Skarbu zauważa, że pobrana zaliczka na uposażenie (w służbie czynnej) staje się z chwilą przejścia w stan spoczynku danej osoby wierzytelnością Skarbu Państwa (z tytułu stosunku służbowego) podlegającą normom ogólnym, postanowienia zatem okólnika Nr. 26 Prezydium Rady Ministrów z dnia 22 czerwca 1934 r. o zaliczkach na uposażenie, dotyczące wysokości rat spłaty zaliczki, nie mają tu zastosowania.

W czasie obowiązywania postanowień o zmniejszeniu normalnych rat spłaty zaliczek na uposażenie funkcjonariuszom państwowym w służbie czynnej — mogą być raty zaliczek, spłacanych przez emerytów, których dotyczyły powyższe postanowienia, obniżone do takiej samej kwoty, bez uzgodnienia w każdym przypadku z władzami skarbowymi. Temsamem uchyla się zarządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 26 listopada 1935 r. L. D. III. 17509/3/35 i z dnia 4 grudnia 1935 r. L. D. III. 17921/3/35.

Równocześnie tracą moc obowiązującą okólniki Ministerstwa Skarbu z dnia 15 września 1931 r. L. D. III. 1939/1/31 w sprawie zwrotu nadpłaconego uposażenia i z dnia 12 grudnia 1930 r. L. D. VII. 1925/2/30 w sprawie potrąceń z uposażeń emerytalnych na spłatę pobranych zaliczek na uposażenie.

Powyższe zarządzenie nie dotyczy potrąceń z uposażenia wojska oraz funkcjonariuszów państwowych w administracji wojskowej.

Podsekretarz Stanu:

(—) T. Grodyński

5.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 marca 1936 r. Nr. Bd. 60/31-6

w sprawie wydawania obligacji 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Do

Panów Okręgowych Inspektorów Pracy, Prezesa Trybunału dla Spraw Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu, Dyrektora Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie, Dyrektorów Państwowych Zakładów Zdrojowych, Dyrektorów Państwowych Szpitali dla Psychicznie Chorych, Dyrektorów Państwowych Zakładów Leczniczych dla Nerwowo-Wyczerpanych oraz

do Pana Dyrektora Funduszu Pracy i Naczelnego Dyrektora Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w Warszawie.

Ministerstwo Opieki Społecznej przesyła poniższe pismo okólne Nr. 35 Ministerstwa Skarbu z dnia 9 marca 1936 r. do wiadomości i stosowania wślad pisma okólnego z dnia 29 lutego 1936 r. Nr. Bd. 60/31-6.

Dyrektor Gabinetu:

(—) Z. Dworzańczyk

1 załącznik.

Załącznik do p. o. M. O. S. z dn. 15.III.
1936 r. Nr. Bd. 60/31—6.

Warszawa, dnia 9 marca 1936 r.

MINISTERSTWO SKARBU

Delegat

do spraw 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej.

Pismo okólne Nr. 35.

Do

wszystkich Syndykatów i placówek subskrypcyjnych.

W związku z szeregiem zapytań zmieniam niniejszem przepisy punktu 3 instrukcji z dnia 18 lutego b. r. w sprawie wydawania obligacji

3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej w tym kierunku, że subskrybenci, którzy uiszcili pozostałą należność z tytułu subskrypcji w okresie od dnia 21 lutego do dnia 31 marca 1936 r., mogą otrzymać obligacje wymienionej pożyczki w pierwszym terminie, jednak bez kuponów Nr. 3.

Jednocześnie komunikuję, w związku z wydawaniem przez Urząd Długów Państwa obligacji 3% Premjowej Pożyczki Inwestycyjnej syndykatom i placówkom subskrypcyjnym, że termin rozpoczęcia wydawania subskrybentom obligacji podam placówkom do wiadomości dodatkowym zarządzeniem, wobec czego winny placówki przeprowadzić jedynie przygotowania techniczne, nie przystępując jednak do wydawania obligacji.

Z-ca Delegata do spraw
3% Premjowej Pożyczki
Inwestycyjnej:

(—) A. Mantel

6.

PISMO OKÓLNE

MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

z dnia 15 marca 1936 r. Nr. Bd. 60/39-6

w sprawie zniesienia gospodarki ryczałtowej.

Do

*Panów Okręgowych Inspektorów Pracy,
Dyrektora Państwowego Zakładu Higjeny,
Prezesa Trybunału dla Spraw
Ubezpieczeń Społecznych w Poznaniu.*

Ministerstwo Opieki Społecznej podaje do wiadomości i wykonania poniższe pismo Ministerstwa Skarbu z dnia 5 marca 1936 r. Nr. L. D. III. 2798/1/36.

Zarazem Ministerstwo Opieki Społecznej uchyla okólnik Nr. 29 z dn. 8 lipca 1933 r. i pismo okólne z dnia 6 lutego 1934 r. Nr. Bd. 1/34 w sprawie tymczasowych przepisów o gospodarce ryczałtowej.

Dyrektor Gabinetu:

(—) Z. Dworzańczyk

1 zał.

Zał. do p. o. M. O. S. z dn. 15.III.
1936 r. Nr. Bd. 60/39—6.

Warszawa, dnia 5 marca 1936 r.

MINISTERSTWO SKARBU

L. D. III. 2798/1/36.

Zniesienie gospodarki ryczałtowej w administracji cywilnej.

Do

Kancelarii Cywilnej Prezydenta Rzeczypospolitej, Biura Sejmu i Senatu, Najwyższej Izby Kontroli, Prezydium Rady Ministrów i wszystkich Ministerstw.

W wykonaniu uchwały Rady Ministrów z dnia 23 listopada 1935 r., uchylającej z dniem 1 kwietnia 1936 r. gospodarkę ryczałtową w administracji państwowej w obrębie kredytów na środki lokomocji, pomieszczenie, wydatki biurowe oraz remont i konserwację nieruchomości — Ministerstwo Skarbu uchyla z dniem 1 kwietnia 1936 r. moc obowiązującą przepisów tymczasowych o gospodarce ryczałtowej, wprowadzonych okólnikiem Ministerstwa Skarbu z dnia 27 maja 1933 r. L. D. III. 8965/1/33.

Podsekretarz Stanu:

(—) T. Grodyński

K O M U N I K A T

W sprawie spisu urzędów i instytucji państwowych.

Nakładem Polskiej Agencji Telegraficznej został wydany „Spis Urzędów i Instytucji Państwowych”, opracowany na podstawie materiałów Biura Usprawnienia Administracji Prezydium Rady Ministrów, który zostanie rozesłany przez Ministerstwo Opieki Społecznej do użytku służbowego: departamentom (i równorzędnym) Ministerstwa, inspektorom pracy, referentom spraw inwalidzkich przy starostwach oraz Państwowemu Zakładowi Higjeny (dla centrali i filij). Instytucje ubezpieczeń społecznych zaopatrzy w powyższe wydawnictwo Zakład Ubezpieczeń Społecznych, a organa Funduszu Pracy — Biuro Główne Funduszu Pracy. Zaopatrzenie wydziałów pracy, opieki i zdrowia w urzędach wojewódzkich oraz lekarzy powiatowych pozostawiono władzom administracji ogólnej.

Cena katalogowa „Spisu” wynosi 2 zł za egzemplarz; ewentualne zamówienia kierować należy do Prezydium Rady Ministrów (Biuro Usprawnienia Administracji).

ZAMÓWIENIA I WPLATY NALEŻY KIEROWAĆ POD ADRESEM
MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ, WARSZAWA. UL. DŁUGA 38/40.

NAKLADEM MINISTERSTWA OPIEKI SPOŁECZNEJ

TŁOCZONO CZCIONKAMI DRUKARNI PAŃSTWOWEJ, MIODOWA 22. Nr. 81599.

PRENUMERATA ROCZNA 12 ZŁ.

CENA ODDZIELNEGO NUMERU 1 ZŁ.